

DJECA SU IŠLA STOPAMA SVOJIH OČEVA

BRANKO MEŠTRIĆ

Kada se povede razgovor o poslovima u šumarstvu, najčešće se završi na zaključku da su šumarski poslovi vrlo zahtjevni, pa i neugodni već samom činjenicom da se događaju na otvorenom, često u vrlo nepovoljnim uvjetima, a kad se dođe do poslova radnika sjekača, da su to danas, kad u nas više nema klasičnih rudara, zapravo najteži i najopasniji poslovi. I u tim zaključcima zaista ima i puno istine. S druge strane neki drugi, oni nepopravljivi romantičari, uz poslove u šumi povezuju samo svjež zrak, lijepu prirodu po kojoj se kreću, ptičice, cvijeće i drveće. Stvarnost je kao i obično negdje između, a činjenice kojima se bavi ovaj tekst vjerojatno su posljedica ljudske prirode da se pamti ono lijepo, a ružno zaboravlja. Kako drugačije objasniti "zloću" roditelja šumara koji svoju vlastitu djecu, unatoč svojim iskustvima, šalju (ili uopće puštaju) u šumu. Ili "naivnost" djece koja, iako vide kako im je roditeljima, ipak krenu njihovim stopama ... A takvih slučajeva nije malo ni u našem šumarstvu općenito, a ni u našoj Šumariji. Da probamo pobrojiti te slučajeve:

Doslovno stopama očeva krenulo je u ovih 60 šumarijskih godina čak sedam šumskih radnika sjekača: Nikola pa Ivica Majhen, Štef Švec za sobom je uputio čak dva sina: Stjepana i Đuru, Janka Mikuša slijedi Ivica, a velikoga Stjepana Ožega tek nešto manji Ivan, a Stjepana Jembrija njegov sin Mladen. A Kitneri su napredovali – za sjekačem Josipom u šumu je krenuo i Dejan, šumarski tehničar.

Osim sjekača imamo i lugarsko-tehničarske "slučajeve" – najprije iz obitelji Crnković: za ocem Josipom (koji je veći dio radnog vijeka proveo u Šumariji Pitomača) krenula su oba sina – Josip i brat mu Ivica odradili su svoj radni vijek u našoj Šumariji. A osim starijega lugara Ivana Đurića neko je vrijeme radio i mlađi Ivan.

Da nas netko ne bi optužio za rodnu isključivost, uključimo ovdje u priču, poslije tolikih sinova, i pokoju kćerkicu. One još nisu došle baš na sjekačka mjesta, ali ipak su došle u Šumariju. Za ocem Vinkom došla je Gordana Holi, Ivanka Horvat je kćerka Ive Riplina, a i naša Vidica Prvonožac je šumarsko dijete – otoc joj, Franjo Muretić, bio je stari lugar u Šumariji Žabno.

Sve te slučajeve šumari bi svrstali pod "jednostavnu reprodukciju". Doduše malobrojniji, ali zanimljiviji su slučajevi "proširene reprodukcije". A tipična priča, tipičan "roditeljski san" svakoga pravovjernoga lugara jest da svoju djecu vidi na mjestu šumarskoga inženjera. Prvi je takav slučaj u našoj Šumariji Tomica Starčević, sin poznatoga križevačkoga lugara Mirka. Za njim ide Đuka

Kauzlarić. Zanimljivo da ni on nije radio sa svojim ocem – Mato je bio lugar u Žabnu do 1954. godine, a potom do mirovine i u Vrbovcu – Đuka je stigao poslije. Obratno, potomci našega Alberta Meštrića, koji je cijeli radni vijek odradio u Šumariji – Zdravka Skočić i Branko Meštrić, također inženjeri šumarstva, nisu ostali raditi u “svojoj” šumariji. Zdravka je doduše odradila pripravnički, pa završila u susjednoj Šumariji Čazma, a Branko je odmah otišao “trbuhom za šumarskim kruhom” u Delnice, pa u Zagreb. Isti je slučaj i s Bašićima. Stari je Vukašin radio kod nas, a sin Jovica, inženjer, samo je odradio pripravnički staž.

I na kraju trebamo i iznimku za potvrdu pravila: Nada Kučan, kćerka lugara Ćire Levanića, jedina je radila sa svojim ocem nekoliko godina.

Nadamo se da smo u ovoj priči pobrojili sve parove očeva i djece, a završit ćemo ju malom šumarskom “dinastijom”. Kauzlarići su, naime, dosegli i treću generaciju: Dario je diplomirao šumarstvo i pridružio se nemalomu broju inženjera šumarstva druge generacije u hrvatskom šumarstvu.

Kako sada zaključiti ovu priču? Naravno, ne sa “zloćama” i “naivnostima” s početka. Kad se pogledaju konkretna imena i konkretni životi, očito je da nešto ima u tom šumarstvu. Jest da je posao sjekača težak i opasan, ma i svakomu “terencu” nije previše ugodno ni penjati se po strminama odjela, kroz gustiš, pa kisnuti i trpjeti komarce. Ali sve je to očito mala cijena za sve ono što ovaj specifični posao donosi.

Dobro je da u ova krizna vremena u svakoj, osobito manjoj sredini, raditi u šumariji jest još uvijek povlastica, a ne pokora. Od radnika svatko tko hoće raditi zaradit će i pristojnu plaću, a može računati i na relativnu sigurnost radnoga mjesta, što mu jamči dobra organizacija, mehaniziranje i zaštita na radu, čak i uza sve manje rizike.

Što se pak tiče naših inženjera, činjenica je da među njima ima puno dobrih stručnjaka, posvećenih šumarstvu koji su došli u ovu struku stjecajem kojekakvih okolnosti, najčešće slučajno. Puno takvih krene na studij, puno ih tijekom studija shvati da su zalutali i da to ipak nije za njih. Dovoljno ih spozna što šumarstvo jest i ostane u njemu, zavoli ga.

Mi, pak, koji smo odrasli po lugarnicama, trčeći za očevima od djetinjstva po šumama, često i pomažući u nekim pomoćnim poslovima, mi smo svakako znali u što se upuštamo i sigurno nismo ušli u ovu struku slučajno. Da, vjerojatno je bilo u nekim slučajevima i maloga “usmjeravanja” tate lugara,

Tko je viši, a tko deblji? Mali Dario Kauzlarić, trogodišnji dječak u sječini Međak 40a, 1976. godine.

koji je uvijek želio "sina inženjera", bilo je naravno i povodjenja za očevim primjerom pri odabiru životnoga usmjerenja. No, zasigurno je na sve nas ponajviše djelovalo rano upoznavanje struke i svega što uz nju ide. Svi smo znali da osim onih "neudobnih" sastojaka rada u šumi, dobivamo relativno rijetku priliku provesti radni vijek u prirodi i s prirodom, s vremenom možda i malo dalje od šume, ali svakako i do kraja sa šumom u srcu.